

Από τη μεγάλη Γαλλική Επανάσταση στο 1848

Ενότητα 5^η : Η φυγή του βασιλιά και η δεύτερη Γαλλική
Επανάσταση

Σπυρίδων Μαρκέτος, Επίκουρος καθηγητής
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Η σύλληψη του βασιλιά
2. Πεδίο του Άρεως
3. Η αντίδραση της Ευρώπης
4. Η επικράτηση της αριστεράς
5. Κριτική στους Γιρονδίνους
6. Σταυροφορία παγκόσμιας ελευθερίας
7. Η διαφορετική οπτική των Γιρονδίνων και Ιακωβίνων
8. Η Αυστροπρωσική συμμαχία
9. Η κυβέρνηση Ντυμουριέ
10. Η φυσιογνωμία του στρατού
11. Οι καταβολές της δεύτερης επανάστασης
12. Η αγροτική μεταρρύθμιση του Κουτόν

Περιεχόμενα ενότητας

13. Η αγροτική μεταρρύθμιση και οι συνέπειες
14. 20^η Ιουνίου
15. Η επανάσταση της 10^{ης} Αυγούστου
16. Το ξημέρωμα της 10^{ης} Αυγούστου
17. Πρώτη τρομοκρατία
18. Μέτρα Ροβεσπιέρου για την εκκοσμίκευση του κράτους
19. Οι συνέπειες της τρομοκρατίας
20. Ο ρόλος του κλήρου στην επανάσταση
21. Η γενετική πλάνη
22. Οι σκλάβοι στην Ευρώπη
23. Η κατάργηση της δουλείας

Σκοποί ενότητας

- Να αποσαφηνιστεί ο τρόπος με τον οποίο η σύλληψη του βασιλιά επηρέασε το πολιτικό και κοινωνικό καθεστώς της Γαλλίας.
- Να κατονομαστούν οι μεταρρυθμίσεις που επιχειρήθηκαν υπό τις νέες κυβερνήσεις και πολιτικές ομάδες.
- Να περιγραφούν τα προεόρτια της επανάστασης της 10^{ης} Αυγούστου και να καταγραφούν οι συνέπειες της.

Η σύλληψη του βασιλιά

- Ο Λεφέβρ επισημαίνει τη σημασία που είχε για την πορεία της επανάστασης το επεισόδιο στη Βαρέν, όπου συνέλαβαν το βασιλιά στην προσπάθειά του να φύγει. Τονίζει τη μεγάλη αλλαγή που συντελέστηκε στο αξίωμα του βασιλιά, ο οποίος απομακρύνθηκε από το αξίωμα του και έχασε το δικαίωμα του βέτο.
- Ύστερα από την σύλληψη του βασιλιά, οι Δημοκρατικοί αγαλλιούσαν και ζητούσαν από την Συντακτική συνέλευση να ανακηρύξει τη Δημοκρατία. Τελικά, στις 21 Ιουνίου 1791 η Εθνοσυνέλευση ανακήρυξε τη Δημοκρατία.
- Ο Ροβεσπιέρος δε συμφωνούσε μια με Δημοκρατία, όπου δε θα υπήρχε καθολικό δικαίωμα ψήφου και την προεδρία θα έπαιρνε ο Λαφαγιέτ. Υποστήριζε ότι ο Λουδοβίκος έπρεπε να δικαστεί. Θεωρούσε τη Συντακτική Συνέλευση ύποπτη, κυοφορούμενη από φιλομοναρχικά αισθήματα και ήθελε να απαλλαγεί από αυτήν.

Πεδίο του Άρεως

- Στις 15 Ιουλίου, οι Ιακωβίνοι δέχτηκαν να συμμετάσχουν σε μια έκκληση διαμαρτυρίας, όπου ζητούσαν από τη Συνέλευση να αντικαταστήσει το Λουδοβίκο με συνταγματικό μέσο. Στις 17 Ιουλίου 1791, επάνω στο Βωμό της Πατρίδας που είχε ανεγερθεί στο πεδίο του Άρεως, υπογράφηκε το κείμενο υπέρ της Δημοκρατίας. Μέσα στις εκκλήσεις διαμαρτυρίας και στις διαδηλώσεις, προκλήθηκε μεγάλη αναταραχή και αρκετοί από τους συγκεντρωμένους έπεσαν νεκροί ή τραυματισμένοι. Μέσα σε αυτόν τον αναβρασμό ο βασιλιάς αναγκάστηκε να υποκύψει και να αποδεχτεί το Σύνταγμα.
- Τα γεγονότα οδήγησαν στη διάσπαση των Ιακωβίνων. Παίρνοντας όμως τα ηνία ο Ροβεσπιέρος, χάρη στην προσωπικότητα του κατάφερε να αποτρέψει την ολοκληρωτική διάλυση της ομάδας.

Η αντίδραση της Ευρώπης

- Η σύλληψη του βασιλιά συντάραξε ολόκληρη την Ευρώπη και θορύβησε την απολυταρχική νομιμότητα.
- Παρά το γεγονός ότι υπήρχε η σκέψη της σωτηρίας της βασιλικής οικογένειας, επικρατούσε αμηχανία και έλλειψη κοινής δράσης των ευρωπαίων. Τα αντίπαλα συμφέροντα και οι γεωπολιτικές αψιμαχίες των αυτοκρατόρων συνέβαλαν στην απουσία κοινής αντίδρασης.

Η επικράτηση της Αριστεράς

- Μετά τα γεγονότα στο πεδίο του Άρεως, κανείς πλέον δε μιλούσε για τη Δημοκρατία. Στις 1 Οκτωβρίου 1791 συνήλθε η Νομοθετική Συνέλευση, η οποία αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από συνταγματικούς.
- Στο προσκήνιο άρχισε να εμφανίζεται και να εγκαθιδρύεται η αριστερά, η οποία πρότεινε μέτρα για την αποκατάσταση της ασφάλειας και της εμπιστοσύνης.
- Στο στερέωμα της αριστεράς, μεσουρανούσαν οι Γιρονδίνοι. Αυτή η γενιά επαναστατών στρατολογούνταν από την μορφωμένη αλλά φτωχή αστική τάξη. Ενδιαφέρονταν όμως για την ευημερία των κέντρων του καπιταλισμού, όπως ήταν η Μασσαλία, η Νάντη και το Μπορντώ, τα οποία έπαιζαν σημαντικό ρόλο στην ίδρυση του κόμματος τους.

Κριτική στους Γιρονδίνους

- Στις 3 Νοεμβρίου 1791 επικρίνεται η πολιτική σύνταξη του κλήρου και υποστηρίχτηκε η δημιουργία δημόσιου ληξιαρχείου, με σκοπό την επέκταση εκκοσμίκευσης στην εκπαίδευση και την κοινωνική πρόνοια. Μέχρι τότε τις ληξιαρχικές πράξεις τις κατείχε ο κλήρος.
- Ασκήθηκε κριτική στους Γιρονδίνους, οι οποίοι πρώτοι είχαν εισάγει την πολιτική της λευκής τρομοκρατίας, δηλαδή μια πολιτική εκβιασμού και πλάγιας δράσης. Αποσκοπούσαν στην αύξηση της δημοτικότητας τους, στον περιορισμό των βασιλικών εξουσιών και στη διεξαγωγή πολέμου εναντίον της Αυστρίας, ορμώνονοι από το οικονομικό συμφέρον των χρηματοδοτών τους.
- Ο Λεφέβρ, τονίζει το φιλοπόλεμο χαρακτήρα των Γιρονδίνων, επηρεασμένοι από τα συμφέροντα της καπιταλιστικής τάξης.

Σταυροφορία παγκόσμιας ελευθερίας

- Στις 30 Δεκεμβρίου ανακηρύσσεται η σταυροφορία της παγκόσμιας ελευθερίας, η οποία συντέλεσε στη σύγκληση ρεαλιστών και ιδεαλιστών υπέρ της εξάπλωσης της Γαλλικής Επανάστασης.
- Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι εκείνη την εποχή δεν είχαν δημιουργηθεί ακόμα οι όροι της εθνικής και διεθνικής ταυτότητας. Η έννοια που προϋπήρχε αυτών, ήταν η έννοια του κοσμοπολιτισμού.

Η διαφορετική οπτική των Γιρονδίνων και Ιακωβίνων

- Ενώ οι Γιρονδίνοι και οι Ιακωβίνοι ήταν ενωμένοι μεταξύ τους απέναντι στους συντηρητικούς, διαφωνούσαν μεταξύ τους ως προς το ζήτημα του πολέμου. Οι Ιακωβίνοι δεν θέλανε τον πόλεμο ενώ οι Γιρονδίνοι τον θέλανε.
- Ο Ροβεσπιέρος, έκανε μια αποτίμηση του πολέμου και διέκρινε τους κινδύνους: την αντίσταση των λαών έναντι των «ένοπλων» ιεραποστόλων, την αναπόφευκτη δικτατορία, τα οικονομικά βάρη, την κόπωση και την αποστροφή που θα ακολουθούσε. Καταδίκασε τους Γιρονδίνους και τον Λαφαγιέτ, θεωρώντας τον όργανο του βασιλιά.

Η Αυστροπρωσική συμμαχία

- Το Δεκέμβριο 1791 μέχρι τον Απρίλιο 1792, συνάπτεται η Αυστροπρωσική συμμαχία. Γίνεται έκδηλη στις χώρες της Δίαιτας η ανησυχία για μια αλυσιδωτή αντίδραση με το που εμφανιστούν οι επαναστατικές στρατιές στα εδάφη τους.
- Ο Λεοπόλδος έθεσε υπό την προστασία του τους Γάλλους εμιγκρέδες.
- Στις 7 Φεβρουαρίου συνάπτεται η αμυντική συμφωνία με την Πρωσία. Η κήρυξη του πολέμου επέρχεται τελικά στις 20 Απριλίου 1792, παρά τις προσπάθειες των Γάλλων διπλωματών να πετύχουν την ουδετερότητα.

Η κυβέρνηση Ντυμουριέ

- Στην εξουσία ανεβαίνει τώρα ο Ντυμουριέ, ο οποίος διετέλεσε στρατιωτικός διοικητής του Χερβούργου. Είχε το ίδιο σχέδιο με το Λαφαγιέτ και τον κόμη της Ναρβόννης: να διεξάγει ένα σύντομο πόλεμο και στη συνέχεια να στρέψει το στρατό στο εσωτερικό, με σκοπό την αποκατάσταση της βασιλικής εξουσίας. Έτσι εκείνος θα μπορούσε να κυβερνά στο όνομα του βασιλιά.
- Ο Ντυμουριέ επικρίθηκε για τη στενή σχέση που επιδίωξε με την αυλή και καταγγέλλεται από το Ροβεσπιέρο ως δολοπλόκος. Από αυτό το σπόρο βλάστησε η μονομαχία ανάμεσα στους κόλπους του Όρους και της Γιρόνδης. Η τελευταία ανέλαβε εξουσίες χωρίς να έχει καθοδηγήσεις.
- Σημαντικό ρόλο στη Γιρόνδη επιχείρησε να παίξει η Μαντάμ Ρολάν, γυναίκα του Ρολάν, αλλά η ανάμειξη της γυναίκας στην πολιτική την εποχή εκείνη θεωρούνταν αστείο.
- Στις 20 Απριλίου 1792η Νομοθετική ψήφισε την κήρυξη του πολέμου στην Αυστρία ανοίγοντας μια νέα περίοδο.

Η φυσιογνωμία του στρατού

- Η Νομοθετική Συνέλευση αποποιείται ένα μέρος της νομοθεσίας και εισάγει ένα ιδιότυπο στρατιωτικό νόμο. Δίνει τη δικαστική εξουσία στους στρατηγούς και στους διοικητές των ταγμάτων.
- 1^η Μαΐου γίνεται η έκκληση από τον Ροβεσπιέρο, να γίνει η εκκαθάριση του στρατού από διεφθαρμένους και φιλομοναρχικούς αρχηγούς και την αντικατάστασή τους.
- Ο Ροβεσπιέρος κάνει έκκληση για την ιερή φιλοπατρία, που ήταν εμποτισμένη με τις δικές του αξίες περί της λατρεία του υπέρτατου όντος και το ήθος των παλαιών.
- Ο Ρουζέ ντε Λίλ, συνθέτει το *πολεμικό άσμα της στρατιά του Ρήνου*, το οποίο υπό άλλο τίτλο θα γινόταν ο εθνικός ύμνος της Δημοκρατίας.

Οι καταβολές της δεύτερης επανάστασης

- Τα αμυντικά αντίποινα αναζωπυρώθηκαν. Οι παθητικοί πολίτες οπλίζονταν με ξιφολόγχες και οι αδελφότητες γέμιζαν ξανά με κόσμο.
- Στους κόλπους των λαϊκών τάξεων, η επαναστατική δράση ενδύθηκε μια κοινωνική διάσταση.
- Παράλληλα, οι πλούσιοι υποχρεώθηκαν να συνεισφέρουν για τις αποζημιώσεις των εθελοντών ή για τον εξοπλισμό τους. Μέσα από την χρηματοδότηση τους επιδίωκαν να έχουν επιρροή στους αρχηγούς της εθνοφρουράς.

Η αγροτική μεταρρύθμιση του Κουτόν

- Εκείνη την εποχή επιχειρήθηκε και η αγροτική μεταρρύθμιση του Κουτόν. Πρότεινε να επιβληθεί στους φεουδάρχες η υποχρέωση να παρουσιάζουν τον τίτλο, σύμφωνα με τον οποίο τους είχε παραχωρηθεί η κτήση τους, κάτι που σηματοδοτούσε την κατάργηση των χωροδεσποτικών οφειλών.
- Η Συνέλευση δέχτηκε την πρόταση στις 18 Ιουνίου αλλά μόνο για ευκαιριακά τέλη.

Η αγροτική μεταρρύθμιση και οι συνέπειες

- Στις 24 Μαρτίου 1792 στις Αντίλλες κατοχυρώθηκε η ισότητα δικαιωμάτων για τους έγχρωμους.
- Η αγορά της Γαλλίας ταλαιπωρούνταν από την απόκρυψη τροφίμων, από την πλευρά των μεγαλοκαλλιεργητών, οι οποίοι περίμεναν να πουλήσουν όταν θα ανέβαιναν οι τιμές. Αυτή η έλλειψη τροφίμων δημιούργησε μεγάλη αναστάτωση.
- Σε αυτό το κλίμα αναστάτωσης οι Γιρονδίνοι, διαμέσου του Ρολάν επέκριναν την παρέμβαση στην ιδιοκτησία, εκφράζοντας τον κίνδυνο αντεπανάστασης.

20^η Ιουνίου

- Ο Λαφαγιέτ , ο οποίος δεν μπορούσε να αποδεχτεί μια κυβέρνηση που δεν είχε σχηματίσει ο ίδιος, τάχθηκε υπέρ στρατιωτικού πραξικοπήματος. Επιχείρησε να έρθει σε επικοινωνία με το βασιλιά, αλλά ο ίδιος δεν τον ήθελε για σωτήρα του.
- Στις 20 Ιουνίου, στην επέτειο του Όρκου του Σφαιριστηρίου, το πλήθος κατέκλεισε το χώρο μπροστά από τη Συνέλευση και στη συνέχεια εισέβαλε στον Κεραμεικό. Ο βασιλιάς αρνήθηκε να αποσύρει το βέτο του και να επαναφέρει του υπουργούς της Γιρόνδης.
- Οι Γιρονδίνιοι, φοβούμενοι από την αποτυχία της 20^{ης} Ιουνίου καλούν γενική επιστράτευση και στις 11 Ιουνίου η πατρίδα κηρύσσεται σε κίνδυνο.
- Τα γεγονότα της 20^{ης} Ιουνίου έδρασαν υπέρ των Δημοκρατών.

Η επανάσταση της 10^{ης} Αυγούστου

- Στις 30 Ιουλίου εκδόθηκε ένα διάταγμα, με το οποίο γίνονταν δεκτοί στην εθνοφρουρά οι παθητικοί πολίτες.
- 47 τμήματα τάχθηκαν υπέρ της εκθρόνισης του Λουδοβίκου και υπέρ του διορισμού ενός Εκτελεστικού Συμβουλίου.
- Ο Ροβεσπιέρος επιθυμούσε να εκλεγεί μια συμβατική Συνέλευση – Convention στα αμερικανικά- δηλαδή μια Συντακτική.
- Στις 10 Αυγούστου έξω από τα βασιλικά ανάκτορα είχε συγκεντρωθεί πλήθος κόσμου, τόσο βασιλόφρονες όσο και επαναστάτες . Η βασιλική οικογένεια ζήτησε καταφύγιο στη Συνέλευση και η ελβετική φρουρά που είχε μείνει στα ανάκτορα σφαγιάστηκε.
- Η 10^η Αυγούστου καταδίκασε τη Νομοθετική Συνέλευση. Οι νικητές σκέφτηκαν να τη διαλύσουν τελείως, αλλά φοβήθηκαν ότι με αυτόν τον τρόπο θα πανικόβαλλαν την επαρχία όπου ήταν δημοφιλείς οι Γιρονδίνοι. Τελικώς, την κράτησαν ως εγγυητή.

Το ξημέρωμα της 10^{ης} Αυγούστου

- Ο Λουδοβίκος φυλακίζεται στο Τάμπλ.
- Η Συνέλευση όρισε ένα προσωρινό εκτελεστικό Συμβούλιο, όπου πρόσθεσε τον Δαντόν, με την πρόθεση να κολακεύσει την Κομόνα.
- Στις εθνοφρουρές τοποθετήθηκαν επίτροποι, κομισάριοι οι οποίοι έλαβαν επαναστατικά μέτρα ελέγχου(συλλήψεις υπόπτων, διορισμούς επιτροπών επαγρύπνησης, εκκαθαρίσεις των αρχών). Οι αρχές αντιστέκονταν και δημιουργούνταν ένα χάος αντίπαλων εξουσιών.
- Έχουμε δηλαδή μια «δεύτερη επανάσταση». Επήλθε η καθολική ψηφοφορία και στην πραγματικότητα η ίδια η Δημοκρατία.
- Αυτή η δεύτερη επανάσταση όμως, δεν είχε την υποστήριξη όλου του έθνους όπως συνέβη στην πρώτη επανάσταση.

Πρώτη τρομοκρατία

- Η προτεραιότητα των νικητών αυτής της δεύτερης επανάστασης ήταν να επιβάλουν τη δικτατορία τους. Απαγόρευσαν τις εφημερίδες της αντιπολίτευσης, έκλεισαν τα σύνορα, συνέβαλαν αρκετούς κληρικούς και δημοκράτες προκρίτους.
- Ο Μαρά πρότεινε την εκatóμβη των αριστοκρατών, ως το μοναδικό μέσο για να σωθεί η επανάσταση.
- Στις 19 Αυγούστου με την εισβολή Πρώσων γίνονται έκδηλοι φόβοι για την αντεπανάσταση αριστοκρατών. Η αριστοκρατική συνωμοσία ζωντάνευε ξανά.
- Στην πατριωτική αγωνία είχε προστεθεί ο κοινωνικός φόβος: ο φόβος για τη σωτηρία της Επανάστασης. Σε αυτή τη στιγμή της επανάστασης φάνηκε η σύνδεση μεταξύ του εθνικού προβλήματος και των κοινωνικών πραγματικοτήτων.

Μέτρα Ροβεσπιέρου για την εκκοσμίκευση του κράτους

Κάποιες από τις μεταρρυθμίσεις που επιχείρησε ο Ροβεσπιέρος, στην προσπάθεια εκκοσμίκευσης του κράτους αποτελούν:

- Δημιουργία Δημόσιου Ληξιαρχείου
- Επίταξη δημόσιας περιουσία, μοναστηριών
- Κατοχύρωση δικαιώματος διαζυγίου. Κάτι που προκάλεσε την αντίδραση του συνταγματικού κλήρου καθώς περιορίζονταν τα καθήκοντα τους. Ο Ροβεσπιέρος επιθυμούσε να εισάγει τη λατρεία του υπέρτατου όντος και να παραγκωνίσει τους κληρικούς.
- Κατάργηση χωροδεσποτικών τελών

Με τις προτάσεις αυτές, η ρήξη των Δημοκρατικών με τον συνταγματικό κλήρο ήταν πλέον ζήτημα χρόνου.

Οι συνέπειες της τρομοκρατίας

- Με την όξυνση των μέτρων της τρομοκρατίας μεγάλωνε η ανησυχία για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση της χώρας και εδραιωνόταν στους δρόμους η αναρχία. Αυτή η κοινωνική αναστάτωση δημιουργούσε έντονο κλίμα δυσφορίας.
- Η στάση όμως που κράτησε η κυβέρνηση αποκάλυψε τον ετοιμοπόλεμο χαρακτήρα της. Βασικό ρόλο σε αυτόν το πόθο της νίκης διαδραμάτισε ο Δαντόν, που βοηθούσε τους στρατιώτες να μη λιποψυχήσουν.
- Το καθεστώς των επιτάξεων και οι δηλώσεις σοσιαλιστικών τάσεων τρόμαζαν την αστική τάξη και συσπειρώθηκε γύρω από τη Γιρόνδη, η οποία κατάγγελλε τον κοινωνικό κίνδυνο. Αυτή η συσπείρωση βοήθησε στην συντηρικοποίηση των Γιρονδίνων.

Ο ρόλος του κλήρου στην Επανάσταση

- Κατά τη διάρκεια της επανάστασης υπήρχαν κληρικοί που τάχθηκαν στο πλευρό της επανάστασης, κληρικοί που δεν συμπορεύτηκαν ούτε με την επανάσταση ούτε με τον πάπα, και τέλος υπήρχε ο Ροβεσπιέρος που προσπάθησε να φτιάξει μια θρησκευτικού τύπου ομάδα με δημόσια λατρεία. Επιχείρησε να δημιουργήσει ένα υποκατάστατο θρησκείας βασισμένο στη λογική και τον ορθό λόγο, γεγονός που οδήγησε στην αποτυχία του εγχειρήματος.

Η γενετική πλάνη

- Το γεγονός ότι ο στρατός στη Γαλλία ήταν δημοκρατικός αλλά από τα σπλάχνα του πρόβαλαν συντηρητικές δυνάμεις, εξηγείται από το γεγονός ότι οι άνθρωποι μπορούν στην πορεία του χρόνου να μεταβάλλονται και να εξελίσσονται.
- Σε αυτό το πλαίσιο, αξίζει να σημειωθεί ότι πολλές φορές εξάγονται λανθασμένα συμπεράσματα λόγω της γενετικής πλάνη. Η γενετική πλάνη υποστηρίζει, ότι όπως γεννήθηκε κάτι με τον ίδιο τρόπο θα συνεχίσει να υπάρχει. Όμως οι άνθρωποι, τα πράγματα, οι θεσμοί μπορούν να αλλάξουνε στη διάρκεια του χρόνου.

Οι σκλάβοι στην Ευρώπη

- Στη Γαλλία υπήρχαν σκλάβοι , αλλά σκλάβοι «πολυτελείας». Αποτελούσαν σημείο κύρους για τους κατόχους τους.
- Υπήρχαν και στη οθωμανική αυτοκρατορία σκλάβοι οικιακού τύπου.
- Από τον 17^ο αιώνα υπήρχαν θεσμοί στην Ευρώπη , οι οποίοι πρακτικά δημιουργούσαν συνθήκες δουλείας.(π.χ η αρπαγή και η μεταφορά σε αποικίες).
- Δέσμιος εργάτης: έμοιαζε με τον σκλάβο αλλά υπήρχε μια ειδοποιός διαφορά. Ο άνθρωπος ήταν δέσμιος για κάποια χρόνια και μετά μπορούσε να ελευθερωθεί. Σε αυτήν την ομάδα συγκαταλέγονταν και πολλοί Ιρλανδοί, οι οποίοι κόστιζαν λιγότερο από τους έγχρωμους σκλάβους. «Η φτηνή τιμή» των Ιρλανδών οδήγησε τους δουλεμπόρους των έγχρωμων να προσπαθήσουν να σταματήσουν την πρακτική του δέσμιου φτηνού εργάτη.

Η κατάργηση της δουλείας

- Αναφορές στην ισότητα όλων, πέρα από τη Γαλλική Επανάσταση υπήρχαν και στο μεσαίωνα και στην αγγλική επανάσταση.
- Στην πραγματικότητα, η δουλεία στις Γαλλικές αποικίες, δεν καταργήθηκε από τις καλές προθέσεις των Γάλλων αλλά από την εξέγερση των έγχρωμων στην Αϊτή.
- Πρώτα καταργείται το δουλεμπόριο, το δικαίωμα εμπορίας και έπειτα η δουλεία.

Βιβλιογραφία

- Furet, F., «*Η Γαλλική Επανάσταση*», Εστία, Αθήνα 1997.
- Groethuysen, B., «*Η φιλοσοφία της Γαλλικής Επανάστασης*», Κάλβος, Αθήνα 1973.
- Lefevre, G., «*Η Γαλλική Επανάσταση*», Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2003.
- Le Bon, G., «*Η Γαλλική Επανάστασις*», Ελεύθερη Σκέψις, Αθήνα 1988.
- Soboul, A., «*Η Γαλλική Επανάσταση*», Ζαχαρόπουλος Αθήνα 1967,.
- Thompson, J.M., «*Ο Ροβεσπιέρος και η Γαλλική Επανάσταση*», Γαλαξίας, Αθήνα 1966.
- Κοντορσέ, «*Σχεδιάσμα για ένα ιστορικό πίνακα των προόδων του ανθρώπινου πνεύματος*», Πόλις, Αθήνα 2006.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σπυρίδων Μαρκέτος.
«Η μεγάλη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το 1848. Η φυγή του βασιλιά και η
δεύτερη Γαλλική Επανάσταση». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο
από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS404/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, εαρινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

